

>> NÉZZÜK EGYÜTT...

Vaszary János képeit!

Nyáron a művészek is nyaralnak, vakációs élményeiket megörökítik műveiken. Vaszary Jánost is megihlették vízparti üdülései, akár a tengernél, akár a Balatonnál nyaralt.

Kaposváron született, már iskolás korában rengeteget rajzolt és sok időt töltött a szabadban a környezet megfigyelésével. „A friss tavasz és a korai nyár tündéri szépségekkel köszöntött be - írta. - A harmatos pázsit... az átható illatú mezei virágok, a tücskök és kabócák álmosító cirpelése, az erdő mélyén legelésző nyáj egyhangú kolompolása, az avar folytonos zizegése semmiségek és mégis nekem - el nem halványuló élményeim.”

A középiskola után a budapesti Mintarajz-iskolában tanult festőnek - mestere Székely

Bertalan, a történelmi képeiről híres festő volt. Később Münchenben és Párizsban folytatta tanulmányait, kiváló mesterek vezetésével. A külföldi környezet tágította szemléletét, de a nyaranta meglátogatott nagybányai művésztelep még inkább hatott rá. Eleinte a *Tengerihántás* festője, Hollósy Simon és mások vidéki életképei vonzották. Magyar népi motívumokkal díszített szőtteseket tervezett, és a falusi jeleneteket ábrázoló, természetes fényhatásokat tükröző képeket festett. Fiatalon népszerűvé vált. A korszerűbb impresszionista irányzattal is kísérletezett, különösen az 1910-es években, amikor a Tatai-tóhoz költözött.

Haditudósító volt az első világháborúban,

a fronton készült rajzai már a zaklatott érzelmeket kifejező expresszionista stílusban születtek. A harcok megrázó élménye után nem a falusias környezet témájához tért vissza, hanem a nagyváros zajos mindennapjait mutatta meg – a korábbinál élénkebb színeket és hangsúlyosabb fény-árnyék hatásokat használt.

Vaszary életművében kiemelkedő a színkezelés: a festő mindent tudott a fényekről és a színekről. Könnyedén festett virágot, női portrét, tengerparti tájképet, cirkuszi mutatványt vagy nagyvárosi jeleneteket. Alig akad festő, aki élete során ilyen sokszor változtatott festésmódján: a korai realista valóságábrázolástól az impresszionista hatásokon át a modern expresszionista kifejezésig mindent kipróbált.

Sikeres festőként megengedhette magának, hogy sokat utazzon, gyakran meglátogatta kedves városát, Párizst vagy az olasz tengerpartot. A színválasztással és a kissé elmosódott vonalakkal jól érzékelteti a nyári forróságot és a tengeri fuvallatot.

„A nap lángol és a tenger ontja a hús szelet” – jellemezte a tengerparti festés élményét.

A poszteren látható *Rimini strand* című képen a fehér szín különböző árnyalataival érzékelteti a meleget. Az alakok elmosódottak (a tengeri szellőben) és látóhatár felett megjelenik a hatalmas nyári égbolt. Érdekes megfigyelni,

hogymár Vaszary korában is milyen rengetegen voltak az olasz strandon!

A *Nő csíkos fürdőköpenyben* című képen a nyaraló éppen háttal ül a nézőnek. Ez önmagában nyugtalanító lehetne, de itt minden nyugalmat áraszt, a nyári szabadság ráérős hangulata lengi be a festményt.

A harmadik képen izgalmas jelenetet örökített meg Vaszary. A tengeri vihar ijesztő, nagy robajjal és haragos színekkel jár, itt még csak közeledik, de szinte hallani véljük a látványhoz társuló hangokat. A kép jobb szélén egy pár a sötét fellegektől tartva épp indul hazafelé. A csíkos fürdőkabinok eltörpülnek a tenger hatalmas tömege mellett. A zöldeskék hullámokkal és a viharfelhőkkel más arcát mutatja a nagy víz: pillanatok múlva óriási hullámok nyaldossák az ott maradók lábát!

kép | Virág Judit Galéria Archívuma

